

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

10. Cuiam acquiratur id, quod Monachus Religionem professus acquirit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Pontificia potestate solemnne paupertatis votum relaxari posse iustis de causis, & proinde Religiosum Pontificia indulgentia, & privilegio posse testari. Quo fit, ut Abbatis auctoritate Monachus testamentum facere nequeat. Obijcies, idem Monachus in vita, annuente Abbate, potest aliquid modicum donare, ergo & in morte. Finge enim tibi, Monachum sui Abbatis concessu, ex libris aliaue suppellectili facultatem habere, aliquid, quod paruum & exiguum sit, donandi, dum vivit; quid ni etiam in morte illam habebit? Respondemus, nequaquam inficiari nos, id modicum in morte Religiosum posse donare Abbatis cōsensu, quod potuit in vita eodem annuente: non tamen fateamur Abbatis concessu eum posse testari, quonia testamentum est ius & facultas, qua testator declarat, quod post obitum de suis bonis fieri velit, quod ius nequit Abbas conferre, bene tamen Romanus Pontifex. **ROGABIS**, quibusnam Religiosis eam tuta conscientia facultatem concedat Romanus Pontifex? Respondet Nauarrus loco citato, quatuor quinque esse Religiosorum genera. Aut enim communiter in cenobijs vivunt: Aut extra Monasterium, beneficium regulare possidentes, certae alicui Ecclesiae praesunt: aut Superiorum permisso extra Coenobia vivunt, debitis sibi alimentis suppeditatis: Aut Romani Pontificis auctoritate extra Monasterium degentes vivunt & sustentantur, ex his, quae sua ipsi industria, labore, & opera, aut ex elemosynis acceptis aut ex pensione ritae & legitime impetrata comparant. Aut denique sunt Militarium Ordinum Religiosi, qui vulgo commendatarij dicuntur. Primi generis Religiosis nullam solet Pontifex facultatem testandi cōcedere, quia nulla iusta causa subesse videtur eius concedendae, quamvis Religioso (teste eodem Navarro) si insignis alioqui pietatis & doctrinae vir esset, & optime de Republicana meritis, iure ea facultas cōcederetur ad testandū de ijs bonis, quae sua ipse industria, labore, & opera comparasset. Ceteris, inquit idem auctor, Religiosorum generibus Romanus Pontifex potestatem facere consuevit. Quicquid sit de Pontificia potestate, certi iuris est, sine iusta, & gravi causa facultatem concessam non valere: eo quod sine debita & iusta causa voti relaxatio sit irrita & inanis, ut propterea optimo iure Pontifices soleant etiam huiusmodi facultates antecessorum beneficio obtentas, renuocare. **ROGABIS**, Quando Pontifex tribuit Religioso facultatem liberè testandi de ijs bonis, quae possidet, quo pacto ea facultas data, accipi & intelligi debeat? Respondent quidam esse intelligendam, ita ut alioqui cum iure communi conveniat, atque consentiat. Neque enim Pontifex generatim aliquid cōcedens, iuri communi derogare cōsetur; & idcirco huiusmodi facultas trahi non debet ad ea, quae iuri communi aduersantur. Et proinde non poterit Religiosus testari ad suos parentes, fratres, cōsanguineos, aliosque propinquos ditados, nec ad dandum ijs, qui alioqui bonis abundant, nec ad vanos alios usus, ac superfluos, sed ad pios vel bonos duntaxat, qui quidem ipsi magis placuerint. Et id significatur his verbis, *liberè testatur*. Alij facultatem interpretantur, latius videlicet, ut Religiosus testari possit, in usus quos

voluerit, viles quidem & bonos, quamvis non pios.

Cap. X.

Quinam acquirat id, quod Monachus Religionem professus acquirat.

Primò quaeritur, An Religiosus, quod ad contractus attinet, vel quasi contractus, in acquirendo & quae paratur seruo? Respondet in cap. cum olim. 2. de privileg. Innocentius, cuius sententia omnium consensu recipitur, equi parari, cum seruo, tum filiofamilias; hoc est, iura omnia, quae de seruo, & filiofamilias loquuntur in iure aliquo acquirendo, habent quoque locum in hominibus religionem professis, dummodo in illis etiam sit eadem ratio, eisque ea iura possint commodari, ut ait Baldus in l. seruis, c. communia, de iur. cessionibus. Decius in l. cum fundus, §. seruum, ff. de reb. credi. Ex quo creditur, ut quemadmodum seruus, aut filiusfamilias non sibi, sed Domino, aut patri acquirat, ita etiam Religiosus non sibi, sed Monasterio acquirat. Et sicut is, qui liberum hominem mala fide tanquam seruum possidet, nihil sibi ex eo acquirat: sic etiam Monasterium sciens Monachum non esse verè professum, nihil ex eo potest sibi comparare. Bartholus, quem citat, & sequitur Nauarrus, comment. 2. de Regularib. num. 3. Nam liber homo male fidei possessori non acquirat: & Monachus in vno Monasterio professus, & bona fide possessus ab altero, acquirat Monasterio bona fidei possessori, quicquid industria, arte, vel opera sua quaerit: cetera, quae aliunde habet, acquirat Monasterio, cuius est Monachus. Bartholus, quae refert Nauarrus loco citato.

QVAERES, an si quem dolose Abbas ad professionem admiserit, ut eius bona ad Monasterium deuenirent, ea Monasterio acquirantur? Respondet cum Abbate, quem citat, & sequitur Nauarrus in comment. 2. de Regularib. num. 31. non acquirat, sed ea bona ad heredes ab intestato pertinere, tamen si Monasterium Abbatis dolose minimè consenserit: in hoc enim Abbas Monasterio obesse quidem, non tamen praedesse potest. Professio tamen rata est & firma, dummodo talis dolus non sit, ut liberam Monacho voluntatem adimat. Ita Nauarr. ibidem ex c. consuetud. 20. q. 3. & ex Glossa in eodem cap.

Secundò quaeritur, An Religiosus absque Superioris consensu in re sibi legata suum assensum praestare queat? Respondet, minimè, quia eius voluntas est Superioris voluntati subiecta. Si tamen rem sibi donatam acceptam habeat, rata est, & firma donatio, & res Monasterio acquiratur.

Tertiò quaeritur, An si aliquid sit Monacho relictum, ea conditione, ut nihil Monasterio acquiratur, donatio vim & locum habeat? Hanc quaestionem tractavit Abbas in c. Monachi, de statu Monachor. Bartoli sententiam secutus in Aulben. Excipitur. c. de bonis, quae liberis. Eam etiam quaestionem tractat Syluester Religio. 8. q. 5. Bartoli autem sententia est: eiusmodi conditionem, nisi eam rectè interpretemur, aliquid impossibile continere, nimirum, ut aliquid sit Monachi, quod Monasterio minimè acquiratur: & pinda talis conditio videtur dona

donationem vitare, ex lib. vbi pugnans. ff. De Regul. Iuris. Addit tamen supradictus Auctor, ea verba sic intelligi debere: Relinquo Titio monacho hæc, & illa bona, ita tamen, ne Monasterio acquirantur, hoc est, vt Monasterium patiatur, ac sinatorum bonorum Titium administrationem habere, siue, quod idem est, vt Titius administrationem, & vsum habeat; Monasterium verò dominium, & proprietatem acquirit. Ac rursus, vt Titius habeat administrationem, & vsum, quæ ramen ad nutum Abbas possit, quando voluerit, reuocare. Interrogabis, quid sit iudicandum, si in conditione exprimat: vt nihil iuris Monasterio acquiratur? Respondet Bartolus, etiam tunc ratam, & firmam donationem esse: debet enim intelligi: vt nihil iuris sibi Monasterium acquirat, quod scilicet ad vsum & administrationem pertineat. Rursus percunctaberis, an donatio consistat, si Abbas suum nolit assensum præbere, vt Titius Monachus habeat administrationem, & vsum? Respondeo cum Abbate donationem nullius esse momenti, quia conditio non impletur, quæ erat, vt Titius consentiente Abbate administrationem, & vsum haberet, res itaque, eæ conditione Monacho donata, ad institutum pertinebit hæredem.

Quarto queritur, An professus Religionem in vno certo Monasterio, acquirat illi, an alteri? Respondeo, illi tantum acquirere, vt colligitur ex c. Abbat. 18. q. 2. Sciendum est ex Abbate in ca. In presentia, de Probationibus, num. 63. iure communi, & iuxta Regulam B. Benedicti, quodlibet Monasterium esse in cura, & potestate Abbatis siue Prioris, qui ipsi præest; & Abbatem subijci Episcopo, vt Superiori, in cuius diocesi Monasterium est constitutum c. Abbat. & alijs capitulis, 18. q. 2. vnde iure communi, & antiquo quilibet Monachus acquirat illi Monasterio, cuius est Monachus, non alteri: illius autem monasterij censetur Monachus, cuius est filius, & eius est filius, in quod ingressus est, & in quo professus est Monasticam regulam. Cæterum in ijs Religionum Ordinibus, in quibus multa cœnobîa in vna Prouincia subijciuntur Præfecto prouinciali, & omnia totius ordinis cœnobîa Præfecto generali, Monachus vnus Monasterij ita bona acquirat, vt ea possit Præfectus generalis applicare huic, vel illi conuentui siue Collegio; quia Religiosus non ita proficetur Regulam Religionis, vt fiat filius, & Monachus illius Cœnobij, in quo professionem emisit. Tales sunt ordines Religiosorum Mendicantium. Excipiuntur tamen bona, quæ ita ad Religiosum perueniunt, vt eo ipso, intelligantur applicata certo cœnobio, siue collegio; nam reliqua acquiruntur Ordini, non certo conuentui.

Quæres, An professus Religionem in vniuersum, acquirat Religioni? vt hoc magis explicem, sciendum est, iure communi antiquo, eum, qui intra annum probationis professionem emittebat, in ordine Religiosorum, qui Mendicantes sunt, habens in animo profiteri Religionem in vniuersum, se Religioni generaliter obligasse. Geminianus ex Lapo & Calderino in c. Non solum, c. c. Constitutionem, de Regular. in sexto. Item, tacite professus intra probationis annum per susceptionem habitus, qui tantum professus datur, non il-

li religioni specialiter, cuius habitum susceperit, sed generaliter religioni obligatur, c. Constitutionem, de Regul. in 6. Simili modo, qui generatim Religionem profitebatur, in manibus Episcopi tribus votis emissis, erat religioni generatim deuinctus c. Quod interrogasti, d. 27. ca. Quæm progenitores 20. q. 1. c. Idem, d. 27. Quæstio igitur est, an huiusmodi Religiosus acquirat sibi, an Religioni? Abb. respondet in c. In presentia, de probat. num. 64. Feder. secutus in conf. 20. eum acquirere Episcopo, in cuius cura, & potestate viuit, non sibi. Id verò censet ille, quia eum putat esse verè, & propriè Religiosum.

Mihi tamè verius videtur, quod Ioan. Andr. & Archid. tradiderunt in ca. Constitutionem, de Regul. in 6. eum non esse propriè Religiosum, & propterea sicut si Matrimonium contraheret, peccaret quidem contrahens, sed contractum vim & locum haberet, sic etiam sibi aliquid acquireret, non Episcopo, siue in acquirèdo peccet, siue non peccet, Nau. in Com. 2. de Regul. in 5. Et ratio huius est, quia vt dixi hoc eodem l. c. 4. q. 5. ad fin. Religiosus verè & propriè non est iure communi antiquo, nisi Professus: at in professione mutua & reciproca obligatio est, vt docet Abb. in c. porro, de Regul. in 10. quare Religiosus Religioni, & Religio Religioso obligatur: ergo vbi nulla Religio alicui obligatur, is Professus Religiosus non est, sed is tantum Religioni generatim susceptæ ex voto simplici obligatur, & proinde nulla ipsi obligatur specialis Religio.

Quinto queritur, cuiusnam acquirat Religiosus Franciscanæ familiæ id, quod acquirat? Et questio intelligitur de Franciscanis, qui vulgò Obseruantes, vel Cappuccini appellantur, qui nihil priuatim, & comuniter tanquam proprium possidere queunt. c. Exijt, de verb. signif. in 6. c. Clem. Exijt, de verb. signif. Questionem hanc mouet Nau. Com. 2. de Regul. in 3. quia cœnobium bonorum mobilium, aut stabilium minimè capax est: nihil ergo Monasterio acquiritur. Respondet ille, Deo acquiri, cò quod eiusmodi Religiosus, nec sibi, nec monasterio acquirat, & penes donatè rei donatæ dominium non permanet. Nam ille verè donat, & sic abdicat se rei dominio. Quibusdã certè hæc sententia Nau. non placet. Deo enim nihil denudè possumus acquirere, qui summum & absolutum rerum omnium dominium habet, nec vllam rem incipit habere vt suam, quam antea non habuerit; is autem aliquid acquirat, qui id facit suum, quod suum antea non erat. Vnde illis multò probabilius videtur, vt quæ Franciscanus donatæ sibi acquirat, nec sibi, nec Monasterio acquirat, quia tantum comparat; & lucratur vsum, dominium verò, & proprietatem manet penes donatè. Neg obstat, inquiunt, quod obijcitur, donatè verè donasse, nã per donationem dominium transfertur; cum is, qui donat, verè, & absolute donat, & is, cui donat, donationis est capax, eamq; acceptam & ratam habet. Qui Franciscano donat, quod ad eos attinet, donat illi quidem, sed dominium non transferit, quia capax non est is, cui donat. Vnde in his, aiunt, locum habet id quod dicitur: Si non ago quod volo, ago quod possum. Quod significat: Si dominium non trãstero, quod volo, transfero vsum, quæ possum. Quo etiam fit, inquit, vt furtum admittat, qui donatum Franciscanis surripit, quoniã & eis vsum admittit, & dominium ei, qui donauit.

Ceterum non est, quod in hac parte Nauarri sententia refutetur, quoniam solum docere vult, cum dicimus, secundum Canones, & Iura Monachum acquirere Ordini, vel Monasterio, intelligimus eius, quod acquirat, vsum, vel administrationem esse penes Ordinem, vel Monasterium; dominium vero penes Deum: quoniam bona Religiosorum Ordinum sunt Ecclesiastica; bonorum vero Ecclesiasticorum, secundum Nauarri sententiam, de qua alibi dicam, dominium est penes Deum, administratio vero est penes ipsas Ecclesiasticas communitates, siue earum Praefectos, Deus autem est Dominus bonorum Ecclesiasticorum: non quod incipiat aliquid habere, ut suum, quod antea non haberet, sed eo quod res, eo ipso, quod sunt sacrae, religiosae, vel sanctae, desinunt esse in bonis alicuius hominis, nec possunt amplius, quamdiu sacra sunt, esse in patrimonio, vel bonis hominum, ut colligitur ex *Instit. de rerum diuisione §. Nullius*. Et quia Franciscana familia nihil proprium habet priuatim, aut communiter, ideo quod acquirat Franciscanus Religiosus, acquirat, quod pertinet ad dominium, Deo; hoc est, id quod acquirat, incipit haberi in bonis sacris, Ecclesiasticis, & Religiosis, & desinit esse in bonis hominum; quod vero ad vsum attinet, & administrationem, incipit esse in Romani Pontificis administratione, quia ordo tantum habet vsum facti, non iuris.

Sexto quaeritur, cuiusnam Religiosus acquirat id, quod ad Beneficium Ecclesiasticum effectus acquirat ex eius beneficij redditibus? Fingamus Monachum, aut Canonicum Regularem beneficium simplex, animarum curae coniunctum obtinere. Respondeo, eum acquirere iure communi Ecclesiae, cui praestit. Nam *c. statutum, 18. q. 1. n. sanctum* est, ut Religiosus in Episcopatum electus, non Monasterio, sed Episcopo acquirat. Sed idem iuris videtur esse in Religioso ad quodlibet aliud beneficium promotus. **QVAERES**, An Franciscanus ad Episcopatum promotus acquirat suae Ecclesiae ea bona, quae acquirat ex Episcopatu? Respondeo, acquirere suae Ecclesiae, sicut reliqui Religiosi creati Episcopi, acquirunt suis Ecclesijs, non Monasterijs, quia id vniuersim dicitur de omni Religioso ad Episcopatum vel beneficium electo, *c. statutum est, 18. q. 1.* **SIROGES**, cui acquirat Religiosus ad beneficium promotus ea bona, quae acquirat ex industria, arte, labore, vel opera sua, vel donatione aliorum? *Bartolus in l. Seruus communis, ff. de stipula, ait, acquirere Monasterio, vel Ordini. At Panorm. in ca. in praesentia, de Probat. tradit, eum acquirere Ecclesiae omnia, non Monasterio vel Ordini, & haec est communis opinio, & vera, teste Nauarro in Comm. 4. num. 6. de Regular.*

Septimo quaeritur, cui acquirat Religiosus, qui Romani Pontificis consensu extra Monasterium viuat ex certa pensione in singulos annos sibi assignata? Hanc quaestionem tractat Nauarro *Comm. 4. de Regul. n. 67. & 68.* est igitur quaestio, cui acquirat Religiosus pensionatus? Respondeo, eam pensionem beneficio Pontificis Religioso conferri, ut habeat, unde commodè sustentetur, quapropter is pensionis vsu habet, quo se honestè & commodè eiusmodi pensione sustentet; dominium

verò, & proprietatem pensionis, & fructuum, ad manus Pontificem pertinet, cuius etiam concessu aliquando Religiosus facultatem habet, ut fructus, qui super sunt, impendat in vsum alios honestos & bonos, quos ipse voluerit. Nec solum, quae ex pensione sibi data acquirat, ad liberam Pontificis voluntatem spectant, quod ad dominium pertinet, sed etiam ceterorum omnium, quae sibi iure hereditario, vel donatione, arte, industria, labore, negotiatione acquirat, dominium Romano Pontifici acquiratur, cuius nunc extra Monasterium viuat, vsum vero, & administratio ad ipsum Religiosum, non ad Religionem spectat. Neque enim Ordini, vel Monasterio, cuius fuit Monachus, vel Religiosus, acquiruntur, eo quod legitima auctoritate est ab Ordine, vel Monasterio exemptus, & liber: Neque etiam acquiruntur Ecclesiae, in qua pensionem habet, siquidem eiusmodi bona non veniunt ex bonis, & rebus, hoc est, ex beneficio Ecclesiae, sed ex opera ipsius Religiosi, vel aliunde. Ita Nauarro *loco citato, SIROGES*, quid dicendum, si beneficium sit Manuale; Quid item si sit Regulare Ordini, cuius est Monachus, subiectum? Respondeo, cum Nauarro *loco citato, & Federico, quem ille citat, eum acquirere Ecclesiae, in qua beneficium habet, quoniam Ecclesia, vel est Ordinarius loci subiecta, vel ipsi Ordini, cuius est Monachus; si primum, non acquirat nisi ipsi Ecclesiae, cum fructus ille percipiat ex bonis ipsius Ecclesiae: si secundum, etiam non acquirat Ordini, vel Monasterio, quia satis est, si soluat pensionem debitam Ordini vel Monasterio iuxta id, quod habetur *c. De Monachis, & c. Nauarria, de Praeben. Nec obstat, quod beneficium Regulare sit Manuale, quod videlicet potest Abbas nunc suo Monacho auferre: nam interim dum Monachus à beneficio non amouetur, fructus iure percipit, & sibi, & Ecclesiae acquirat, non Monasterio. Religiosus ergo ad beneficium promotus, quicquid acquirat, siue ex bonis Ecclesiae, & fructibus beneficij, siue aliunde, acquirat Ecclesiae, cuius est minister: Pensionarius vero, quod acquirat, siue ex pensione, siue aliunde, acquirat Romano Pontifici, non Monasterio vel Ordini, cuius est Monachus, quia beneficium non habet. Sed cui acquirunt ij Religiosi, qui creantur Episcopi Titulares, videlicet, qui Sedem, & Ecclesiam non habent? Sotus libro 10. de Iustitia, questione 5. articulo 7. ad 3. eos ait acquirere suis Monasterijs vel Ordini. Mihi vero probabilius videtur, eos acquirere Romano Pontifici, quia sunt à religione soluti & liberi.**

Octauo quaeritur, An Monachus, qui a re oppressus alieno, male est ad professionem admittus Monasterio acquirat, an vero suis creditoribus? Respondeo cum Nauarro *loco citato*. Si, cum professus est Religionem, debitis grauabatur, creditoribus acquirat, si quid sibi arte, labore, & industria, iure hereditario, vel donatione comparat: non enim per professionem quicquam est iuri creditorum derogatum.

Nono quaeritur, An Religiosus extra Monasterium legitime viuens, ius habeat sibi sepulturam deligendi? Ratio dubitandi est, quia idem ius videtur Monachis habere, quod seruus, & filius familiaris; sed hi possunt sepulturam eligere, ergo & Religiosus.

giolus? Respondeo, in cap. Licet, de Sepult. in 6. sic esse constitutum: *Quamuis filius familias absque patris assensu sibi possit liberè eligere sepulturam; pro anima autem sua propter ipsius assensum, nisi peculium castrense, aut quasi castrense, aliquid indicare non potest. Ac deinde in c. seq. statuitur: Religiosi nisi à proprijs Monasterijs adeo forsitan sint remoti, ut ad ea, cum moriantur commodè deferri non possint, nequeunt, cum velle, vel nolle non habeant, sibi eligere sepulturam, sed sunt apud sua Monasteria sepeliendi. Hæc ibi.* Aliud igitur ius est in seruo, & filios familias, atque in Religioso: quoniam in ijs etiam, quæ spiritualia sunt, sicut in cæteris omnibus Religiosus Superioris voluntati subijcitur, seruus, vel filius familias domino, vel patri non item.

Decimò quaeritur, cui acquiratur id, quod Religioso donatur, ut id infumat in vsus, quos ipse maluerit? Resp. Religioso aliquid dari posse tripliciter: Aut enim datur ut illud nomine eius, qui donat, erogat in aliquos vsus: & tunc illud Monasterio nequaquam acquiritur, quoniam is, qui donat, non transfert dominium rei, sed eam per Religiosum hominem in certos vsus distribuit: & hoc modo dantur Religiosis pecuniæ restitendæ, aut erogandæ in vsus pauperum. Aut datur aliquid Religioso, ut liberè id consumat, prout voluerit: & id acquiritur Monasterio, quod est bonorum capax. Is enim, qui hoc modo dat, abdicat se dominio, & proinde transfert illud in alterum: & cum Religiosus capax non sit, sibi Monasterium acquirat. Quod si nec illud capax fuerit, remanet penes donantem, non quia non dedit mente, & voluntate transferendi dominium, sed quia nec Religiosus, nec Monasterium ius habet sibi acquirendi. Aut denique Religioso aliquid datur ea lege, ne vquam ad Monasterium pertineat, & de hoc (supra iam dixi) quo pacto illud Monasterio acquiratur.

Cap. XI.

An alicuius iuris Religiosus sit capax.

Primò quaeritur, An ultimam hominis voluntatem codicillo, vel testamento declaratam Religiosus exequi queat citra sui Superioris consensum? Vbi duo quaeruntur. Primum quidem, An si Religiosus testamenti executor instituat, suum tuta conscientia ad id consensum accommodet, absque Superioris assensu: Alterum verò, an iure id exequatur citra eiusdem Superioris consensum. De hac quaestione Silu. testam. 2. q. 2. Resp. in c. Religiosus. De Testam. in 6. sic esse sancit: *Religiosus exequatur ab aliquo in sua voluntate ultima deputatus, non potest, cum velle, vel nolle non habeat, huiusmodi officium suscipere, vel exequi, nisi à Superiore suo petita super hoc licentia, & obtenta. Et idem penitus repetitur in Clem. Religiosus. de Testam.*

Quæres, an si Religiosus in id oneris sibi impositi consentiat, & quod promissit, exequatur absque villo Superioris assensu, sit ratum, quod facit? Bartholus, Antonius Butrius, Felinus & Romanus, quos citat Siluest. loco citato affirmant ratum, & firmum esse. Siluester aliorum secutus sententiam, quam dicit esse communem, negat. Aut enim alijs magis probatur prima sententia. Ius enim præhabet, ne Religiosus id muneris suscipiat, vel ne exequatur absque voluntate Superioris, non tamè factum rescindit, & irritum reddit. Ut enim Superiore annuente, tunc Religiosus (qui Franciscanus non sit) id muneris obit, ac facit, ita eodè Superiore abnuente, si quod promissit, præster, & impleat, peccat quidem, sed ratum tamen est, & firmum, quod gerit. Quæres, quid sit dicendum, cum Titius Religiosus, institutus est à Caio testamenti executor tempore, quo cœnobij Prefectus decesserat, Quisnam Titio concedet, uti testamentum exequatur? Archid. in c. Religiosus, de testam. in 6. ait id posse Episcopum concedere. Paul. verò in eo c. censet ad Conuentum hoc ius pertinere: Ioann. Andr. ibid. rem, ait esse differendâ vsq; ad noui Superioris electionem. Deinde rogabis, an si Superior concesserit, ut Titius testamenti sit executor & re integra, hoc est, non dum perfecta, datam facultatem reuocauerit, Titius salua conscientia proficiat, quod ipse iam coeperat? Resp. Superiorem quidem reuocando malè agere, sed Titium nihil amplius exequi posse, ut ait Gloss. in eo c. cit. quamuis fieri etiam queat, ut iussis de causis semel concessa facultas reuocetur, qua reuocata sine iure, siue contra ius, testamentum nihilominus per collegam executioni mandari debet: qui si institutus non sit, Episcopi auctoritate est constituendus. Postremò, si roges, quid dicendum, si Caius testator, quamuis Titium Religiosum sui Testamenti executores minimè instituerit, mandauit tamen, ut omnia eius voluntate, & consilio gererentur, an in ea re requiratur etiã Superioris assensus? Paul. loc. cit. respondet, Si Caius præcepit, ut omnia fierent nutu, & voluntate Titij Religiosi, perinde est ac si eum sui Testamenti executores instituerit, ac proinde necessarius est Superioris assensus. Si verò id solum voluit, ut omnia fierent consilio Titij, nullus exigitur Superioris assensus, & sufficit, si Testamenti executores Titij consilium petant, neque enim id sequi coguntur.

Secundò quaeritur, An Religiosus possit esse fideiussor? Resp. minimè, citra Superioris, & Conuentus consensum c. quod quibusdam. de fideiuss. Nam fideiussor alienam obligationem in suam fidem recipit principali nihilominus debitore obligato. l. 1. c. 2. ff. de fideiuss. Inst. in princ. de fideiuss. Is autè solummodo fideiubere potest, qui liberam suorum bonorum administrationem habet. Hinc est, ut si Religiosus in scio Superiore, vel reuente se pro alio fideiussorem constituat, fideiussio sit irrita, & inanis, cum nihil proprium habeat, quod alteri obliget. Et Conuentus nihil debet soluere, si Religiosus, vel mutuo pecuniam accepit, vel pro alio fideiussorem se constituit, sine Superioris assensu: nisi pecunia mutuo accepta fuerit conuersa in rem, & utilitatem Monasterij vel Ordinis, ut dicitur in cap. citato quod quibusdam, ex l. 1. c. 1. si pro parte. ff. de in rem verso. eadem ratione ex furto Monachi Monasterium non obligatur. Nauar. Com. 2. de reg. n. 62.

Tertiò quaeritur, An Religiosus aliquorum, præsertim miserabilium personarum, tutor esse queat? Resp. absque Superioris assensu expresso, vel tacito, nec eam prouinciam suscipere, nec obire posse. Quippe Religiosus, nec bona possidet, quæ administranda tutela vlli obligationi subijciat, nec cum Religionis onere tutelæ administratio geri potest: quapropter si in eam consentiat, totum est irritum, & inane quod gerit ea. vlt.